

Tisková zpráva

Hlavní příčiny vysokých cen energií

Komentář Fincentrum & Swiss Life Select

Praha, 19. října 2021 – Cenový dopad energií pociťují všichni – spotřebitelé, zaměstnanci, firmy či investoři. **„Zpolitizování celého tématu ale bohužel vede ke zjednodušování. Zavádějícím způsobem je celá vina kladena pouze na bedra zelené energetické transformace. Nebudeme si nalhávat, že na tom nemá svůj obří podíl. Současně by ale ani nebylo korektní hledat jednoho obětního beránka, který je příčinou všeho zla,“** řekl Richard Bechník, investiční analytik Fincentrum & Swiss Life Select. Kde jsou kořeny současných problémů? A jaký je dopad na české domácnosti? Odpověď hledá Fincentrum & Swiss Life Select ve svém komentáři.

„Problém vzniká už v samotném faktu rychlého globálního ekonomického zotavování. S tím spojená poptávka roste rychleji, než v jaké míře dokáže nabídková strana vyhovět. Tento vývoj pohání i velice uvolněná měnová politika, která zvýšila objem peněz v ekonomice. Na energetickém trhu jsou pak jasné indicie naznačující, že obchodníci objednali nižší dodávky energií, jelikož očekávali slabší ekonomický růst. Současně s tím se snížily investice do těžby i infrastruktury,“ komentuje Richard Bechník, investiční analytik Fincentrum & Swiss Life Select.

Například vysoké ceny zemního plynu jsou zapříčiněny jak delším čerpáním plynu ze zásobníků na jaře loňského roku, tak snížením některých dodávek z Norska. Údajně jsou v tuto chvíli před nástupem zimy evropské zásobníky plynu neobvykle málo naplněné, a to kolem 75 %. Poptávka po zemním plynu (to samé platí pro uhlí) přitom už přesáhla úroveň z předpandemického období. Nabídková strana tedy nevyhovujícím stavem přispívá k nárůstu cen.

V těžké situaci se nachází i Čína, která jako největší světový spotřebitel energie dokonce přijala opatření ke zvýšení produkce uhlí. Daný zdroj přitom pohání téměř 60 % jejich elektráren. Nabídková strana však výrazně zaostává. Produkce uhlí v Číně byla minulý měsíc o 0,9 % nižší než v předchozím roce. Jednou z příčin nedostatečné nabídky byly například povodně.

„Rekordní ceny plynu (to samé platí pro uhlí) nutí energetický sektor a energeticky náročná průmyslová odvětví k hledání alternativy, aby udržela své provozy v chodu. Uhlí a plyn se pak používají hlavně v továrnách a teplárnách. Jejich ceny výrazně vzrostly kvůli nedostatečným zásobám těsně před příchodem zimy. Spotřebitelé se proto obrací k jiným zdrojům energie, jako je například ropa. Energetický trh tak je výrazně propojen a ceny komodit nám rostou plošně,“ řekl Richard Bechník, investiční analytik Fincentrum & Swiss Life Select.

Ropa ale má i své vlastní příčiny jejího zdražování. Globálně je zde deficit mezi ropnou nabídkou a poptávkou, a to mimo jiné z důvodu velice pomalého navyšování těžby ze strany uskupení OPEC+. Tomu odpovídá i další porovnání, kdy průmysl před uzávěrkami byl zhruba 3 % nad úrovněmi z konce roku 2019, zatímco dodávky ropy setrvávají asi 5 % pod tehdejší úrovní. Podle některých analytiků je proto možné, že cena ropy dosáhne do konce roku až na 100 USD za barel, Goldman Sachs predikuje cenu 90 USD za barel.

Zelená energie

Nyní pojďme k vlivu samotného procesu přechodu k obnovitelným zdrojům energie. Na začátek je ale zapotřebí shrnout fakta v konkrétních číslech. Více než tři čtvrtiny globální poptávky po energiích nadále uspokojují fosilní paliva. Méně než pětina pak připadá na obnovitelné zdroje mimo jadernou energii. Z tohoto pohledu jasně vyplývá, že než samotné zdražování alternativních zdrojů energií (dokonce jim dlouhodobě klesá nákladovost, v konečných cenách můžeme pocítovat pouze formu garantovaných výkupních cen, regulovanou část ceny) je potíž v pomalé výstavbě jejich kapacit. Ta totiž nestíhá nahrazovat opouštění původní tvorby „špinavé“ energie.

Druhý velký dopad zelené politiky na velkoobchodní ceny elektřiny představují rekordní ceny emisních povolenek. Ty platí uhelné elektrárny či průmyslové podniky za tunu oxidu uhličitého (CO₂) vypuštěného do atmosféry. Cena emisních povolenek na konci srpna přesáhla 60 euro za tunu a dostala se tak na rekord. Ještě v roce 2017 se pohybovala hluboko pod deseti eury. Na druhou stranu podle nových dat evropského regulátora na příkladu německého trhu netvoří povolenka na konečné ceně nijak závratný podíl. Třetí negativní vliv je plánované zavírání německých jaderných elektráren, které má skončit v roce 2022.

Dopad na české domácnosti

Pro české domácnosti to každopádně znamená, že budou až do konce roku vystaveny cenovým nárůstům u elektřiny i plynu. Generální ředitel ČEZu Daniel Beneš odhaduje nárůst cen u elektřiny asi o třetinu a u plynu o polovinu až dvě třetiny. Situace by se však v průběhu příštího roku měla začít lepší. Uvidíme také, jaký dopad bude mít zprovoznění plynovodu Nord Stream 2. *„Na jednu stranu představuje dané zlepšení infrastruktury příslib pro zvýšení dodávek plynu, na druhou možný politický nástroj Ruska mající zcela opačný efekt. Jedinou variantou cenové stability v Evropě je pokračování ve výstavbě diverzifikovaných zdrojů energetických kapacit (včetně jádra) a společné evropské vykupování plynu do sdílených zásobníků,“* uvádí Richard Bechník, investiční analytik Fincentrum & Swiss Life Select.

Fincentrum & Swiss Life Select je přední finančně-poradenskou společností v České republice, která poskytuje komplexní finanční služby na nejvyšší kvalitativní úrovni. Je součástí finanční švýcarské skupiny Swiss Life, předního poskytovatele penzijních a finančních řešení v Evropě s tradicí již více než 160 let. Skupina spravuje aktiva v hodnotě 254 mld. CHF, zaměstnává přibližně 8 600 osob a zhruba 14 000 profesionálních finančních poradců. Akcie Swiss Life jsou obchodovány na burze v Curychu a jsou rovněž zařazeny do hlavního indexu SLI (Swiss Leader Index), který zahrnuje 20 největších společností obchodovaných na burzách ve Švýcarsku.

Více na www.fcsls.cz a www.swisslife.com.

Společnost Fincentrum & Swiss Life Select a.s. zveřejňuje každý měsíc hodnoty ukazatele **Fincentrum Hypoindex®** a čtvrtletně **Index českého investora CI1750**. Dále provozuje odborné portály investujeme.cz a hypoindex.cz.

V případě zájmu o další informace kontaktujte:

Miroslav Beneš

Mobil: +420 603 174 347

E-mail: miroslav.benes@benesgroup.cz

Milan Kříž

Mobil: +420 602 266 316

E-mail: milan.kriz@benesgroup.cz